

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA I. IZMJENA I DOPUNA PRORAČUNA OPĆINE MLJET ZA 2026. GODINU

1. UVOD

Proračun Općine Mljet za 2026. godinu donesen je kao temeljni financijsko-planski akt kojim su planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci potrebni za izvršavanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine Mljet tijekom proračunske godine. Tijekom izvršavanja Proračuna kontinuirano se prati ostvarenje prihoda i primitaka te dinamika izvršavanja rashoda i izdataka, kao i provedba programa, aktivnosti i kapitalnih projekata utvrđenih Proračunom.

Kako je tijekom prvog dijela proračunske godine došlo do odstupanja između prvotno planiranih i stvarno ostvarenih, odnosno realno očekivanih prihoda i rashoda do kraja 2026. godine, pokazala se potreba donošenja I. izmjena i dopuna Proračuna Općine Mljet za 2026. godinu.

Predloženim izmjenama i dopunama Proračuna usklađuju se planirani prihodi, primici, rashodi i izdaci s dosadašnjim izvršenjem Proračuna, novim okolnostima koje su nastupile tijekom godine te realnim procjenama financijskih mogućnosti i potreba do završetka proračunske godine.

Osnovni cilj predloženog rebalansa nije promjena razvojne politike Općine niti odustajanje od planiranih razvojnih ciljeva, već usklađivanje dinamike njihove provedbe s objektivnim financijskim mogućnostima, stupnjem pripremljenosti projektne dokumentacije, fazama provedbe postupaka javne nabave te dinamikom odobravanja i korištenja sredstava državnog proračuna, fondova Europske unije i drugih vanjskih izvora financiranja.

Predložene izmjene temelje se na načelima proračunske transparentnosti, odgovornosti, realnosti i uravnoteženosti, pri čemu se posebna pozornost posvećuje očuvanju fiskalne stabilnosti Općine, redovitom izvršavanju zakonskih obveza te nastavku provedbe svih razvojnih programa za koje su tijekom 2026. godine ispunjeni potrebni financijski, pravni i tehnički preduvjeti.

I. izmjenama i dopunama Proračuna zadržava se kontinuitet financiranja svih osnovnih funkcija lokalne samouprave, uključujući rad predstavničkog i izvršnog tijela, rad Jedinstvenog upravnog odjela, komunalne djelatnosti, protupožarnu zaštitu, civilnu zaštitu, predškolski odgoj, obrazovanje, socijalnu skrb, zdravstvo, sport, kulturu, razvoj gospodarstva, poljoprivrede te ostale javne potrebe od interesa za stanovnike Općine Mljet.

Istodobno se plan kapitalnih ulaganja prilagođava stvarnoj dinamici pripreme i realizacije pojedinih investicijskih projekata kako bi se osiguralo racionalno korištenje proračunskih sredstava te izbjeglo planiranje rashoda za projekte čija realizacija objektivno nije moguća tijekom 2026. godine.

2. PRAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE I. IZMJENA I DOPUNA PRORAČUNA

Prijedlog I. izmjena i dopuna Proračuna Općine Mljet za 2026. godinu izrađen je u skladu s važećim propisima Republike Hrvatske kojima se uređuje sustav proračuna, financiranje jedinica lokalne samouprave te donošenje i izvršavanje proračuna.

Pravna osnova za donošenje ovih Izmjena i dopuna sadržana je osobito u:

1. Zakonu o proračunu,
2. Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
3. Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi,
4. Pravilniku o proračunskim klasifikacijama,
5. Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu,
6. Uputama Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
7. Statutu Općine Mljet,

8. Poslovniku Općinskog vijeća Općine Mljet te
9. ostalim važećim propisima koji uređuju pojedina područja financiranja.

Sukladno navedenim propisima, tijekom proračunske godine dopušteno je izvršiti izmjene i dopune proračuna kada tijekom njegova izvršavanja nastupe okolnosti koje bitno utječu na ostvarenje planiranih prihoda i primitaka odnosno izvršenje rashoda i izdataka ili kada je potrebno uskladiti plan s novim zakonskim obvezama, odlukama nadležnih tijela ili stvarnim potrebama korisnika proračuna.

Proračun predstavlja planski dokument koji mora biti realan i uravnotežen tijekom cijele godine, zbog čega jedinica lokalne samouprave ima obvezu pravodobno reagirati na promjene gospodarskih, financijskih i razvojnih okolnosti te uskladiti financijski plan sa stvarnim mogućnostima njegova izvršavanja.

3. RAZLOZI DONOŠENJA I. IZMJENA I DOPUNA PRORAČUNA

Tijekom izvršavanja Proračuna za 2026. godinu provedena je detaljna analiza ostvarenja prihoda i primitaka, izvršenja rashoda i izdataka te dinamike provedbe svih programa, aktivnosti i kapitalnih projekata.

Analizom je utvrđeno kako postoje značajna odstupanja između prvotno planiranih i realno ostvarivih financijskih pokazatelja do kraja proračunske godine, zbog čega je bilo nužno izvršiti odgovarajuće izmjene i dopune Proračuna.

Najvažniji razlozi donošenja rebalansa mogu se sažeti u nekoliko međusobno povezanih skupina.

3.1. Usklađenje prihoda s realnim mogućnostima njihova ostvarenja

Prihodi planirani izvornim Proračunom temeljili su se na tada raspoloživim informacijama o očekivanim prihodima iz poreznih izvora, pomoći državnog proračuna, sredstava Europske unije, prihoda od imovine, komunalnih prihoda te ostalih vlastitih prihoda.

Tijekom izvršavanja Proračuna postalo je izvjesno da pojedini planirani izvori financiranja neće biti ostvareni u prvotno planiranom opsegu tijekom 2026. godine, prvenstveno zbog promijenjene dinamike odobravanja pojedinih kapitalnih projekata i financiranja iz državnog proračuna i fondova Europske unije.

Stoga je bilo potrebno izvršiti realno usklađenje prihodne strane Proračuna kako bi plan odražavao stvarne mogućnosti njegova izvršenja.

3.2. Usklađenje rashoda sa stvarnim potrebama

Na rashodovnoj strani Proračuna tijekom godine pojavile su se nove okolnosti koje zahtijevaju povećanje pojedinih rashoda poslovanja.

Povećanja se prvenstveno odnose na:

1. rashode za zaposlene,
2. zakonska materijalna prava zaposlenika,
3. doprinose na plaće,
4. subvencije trgovačkim društvima,
5. pojedine donacije,
6. računalne usluge,
7. opremanje upravnih tijela,
8. izvršavanje zakonskih obveza iz područja financiranja.

Povećanja nisu rezultat proširenja nadležnosti Općine nego predstavljaju usklađenje s objektivnim okolnostima koje su nastupile tijekom godine, uključujući povećanje cijene rada, rast

cijena roba i usluga, potrebu osiguranja kvalitetnijeg izvršavanja javnih usluga te dodatno kadrovsko jačanje upravnog sustava radi učinkovitijeg obavljanja zakonom propisanih poslova.

3.3. Usklađenje dinamike kapitalnih ulaganja

Najznačajnije promjene odnose se na plan kapitalnih ulaganja.

Kod pojedinih investicija tijekom 2026. godine nisu ostvareni svi preduvjeti potrebni za njihovu provedbu.

Razlozi se prvenstveno odnose na:

1. dinamiku izrade projektne dokumentacije,
2. ishođenje potrebnih akata za građenje,
3. postupke javne nabave,
4. dinamiku odobravanja sredstava iz državnog proračuna,
5. dinamiku odobravanja sredstava Europske unije,
6. usklađenje rokova provedbe s nadležnim tijelima.

Iz tih razloga dio planiranih kapitalnih projekata odgađa se za naredno proračunsko razdoblje, dok se sredstva potrebna za njihovu provedbu privremeno umanjuju ili brišu iz Proračuna za 2026. godinu.

Važno je naglasiti kako navedene izmjene ne znače odustajanje od razvojnih projekata, već isključivo njihovo vremensko usklađivanje s objektivnim mogućnostima provedbe.

3.4. Očuvanje fiskalne stabilnosti

Jedan od temeljnih razloga donošenja ovog rebalansa jest očuvanje fiskalne stabilnosti Općine Mljet.

Planiranjem rashoda koji odgovaraju stvarno raspoloživim prihodima omogućuje se uredno financiranje svih zakonskih obveza, pravodobno podmirivanje dospjelih obveza, očuvanje likvidnosti proračuna te racionalno upravljanje javnim sredstvima.

Na taj način osigurava se financijska održivost Proračuna tijekom cijele proračunske godine, uz zadržavanje mogućnosti nastavka provedbe svih razvojnih projekata čim budu ispunjeni potrebni uvjeti za njihovu realizaciju.

4. GOSPODARSKI I FISKALNI OKVIR

Izrada I. izmjena i dopuna Proračuna provedena je u uvjetima izraženih promjena gospodarskog i fiskalnog okruženja koje su tijekom 2026. godine utjecale na financijsko poslovanje jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj.

Na prihodnoj strani Proračuna značajan utjecaj imaju dinamika korištenja sredstava državnog proračuna i fondova Europske unije, promjene u rokovima provedbe investicijskih projekata te stvarna naplata vlastitih prihoda.

Na rashodnoj strani Proračuna nastavljen je rast troškova rada, povećanje cijena roba, energenata i usluga te povećanje troškova izvođenja građevinskih radova i nabave opreme. Navedene okolnosti zahtijevale su dodatno usklađenje rashodovne strane Proračuna kako bi se osiguralo uredno izvršavanje svih zakonskih i ugovornih obveza Općine.

Posebnu važnost u postupku izrade ovih Izmjena i dopuna imalo je načelo realnosti planiranja, prema kojem se u Proračunu planiraju samo oni prihodi koji se realno očekuju ostvariti do kraja godine te oni rashodi čije je izvršenje objektivno moguće tijekom proračunske godine.

Time se osigurava vjerodostojnost proračunskog planiranja, povećava transparentnost financijskog poslovanja te omogućuje odgovorno upravljanje javnim sredstvima u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja.

Predložene I. izmjene i dopune Proračuna predstavljaju stoga rezultat kontinuiranog praćenja izvršenja Proračuna tijekom godine te odgovornog prilagođavanja financijskog plana stvarnim gospodarskim i fiskalnim okolnostima, uz istodobno očuvanje razvojnih prioriteta Općine Mljet i stabilnosti njezina financijskog poslovanja.

2. ANALIZA OPĆEG DIJELA I. IZMJENA I DOPUNA PRORAČUNA OPĆINE MLJET ZA 2026. GODINU

2.1. Opći prikaz predloženih izmjena Proračuna

I. izmjenama i dopunama Proračuna Općine Mljet za 2026. godinu provodi se sveobuhvatno usklađenje prihodne i rashodovne strane Proračuna s dosadašnjim izvršenjem, očekivanim prihodima i primitcima do kraja proračunske godine te realnim mogućnostima izvršenja planiranih programa, aktivnosti i kapitalnih projekata.

Predložene izmjene predstavljaju rezultat kontinuiranog praćenja izvršenja Proračuna tijekom 2026. godine te odgovornog financijskog upravljanja kojim se osigurava uravnoteženost Proračuna i njegova provedivost do završetka proračunske godine.

Proračun se pritom ne mijenja samo zbog promjena na prihodnoj strani, već prvenstveno radi usklađenja dinamike provedbe razvojnih projekata s njihovim stvarnim stupnjem pripremljenosti, kao i radi osiguranja sredstava za redovito izvršavanje zakonskih obveza Općine.

Posebno je važno naglasiti kako se najveći dio smanjenja odnosi na kapitalne projekte čija provedba tijekom 2026. godine objektivno neće biti moguća u prvotno planiranom opsegu zbog razloga koji nisu isključivo financijske naravi, nego uključuju i pripremljenost projektne dokumentacije, ishoda potrebnih dozvola, provedbu postupaka javne nabave te dinamiku odobravanja sredstava iz državnog proračuna i fondova Europske unije.

Istodobno, povećanja rashoda poslovanja usmjerena su prvenstveno na osiguravanje nesmetanog funkcioniranja Općine, izvršavanje zakonom propisanih obveza, održavanje standarda javnih usluga te prilagodbu povećanim troškovima rada, roba i usluga.

Takvim pristupom ostvaruje se jedno od temeljnih načela proračunskog sustava – načelo realnosti planiranja, prema kojem Proračun mora predstavljati vjerodostojan prikaz očekivanih prihoda i rashoda do kraja proračunske godine.

2.1. Analiza ukupnih prihoda i primitaka

Prihodi poslovanja

Prihodi poslovanja prvotno su planirani u iznosu od **2.402.809,00 EUR**, dok se ovim Izmjenama i dopunama planiraju u iznosu od **1.957.709,00 EUR**.

Ukupno smanjenje iznosi: **445.100,00 EUR**, odnosno **18,52 %**.

Ovakvo smanjenje ne proizlazi iz smanjenja fiskalnog kapaciteta Općine, već prvenstveno iz potrebe usklađenja planiranih pomoći s realnom dinamikom njihove dodjele i korištenja tijekom 2026. godine.

Prilikom donošenja izvornog Proračuna planirane su pomoći iz državnog proračuna, izvanproračunskih korisnika te fondova Europske unije u skladu s tada raspoloživim informacijama i očekivanim rokovima provedbe pojedinih razvojnih projekata.

Naknadnim praćenjem njihove realizacije utvrđeno je kako dio planiranih sredstava neće biti doznačen tijekom 2026. godine zbog objektivnih razloga koji se odnose na dinamiku provedbe projekata, administrativne postupke i rokove odobravanja financiranja.

Radi toga se prihodi usklađuju sa stvarnim očekivanjima njihova ostvarenja do kraja godine.

Takav pristup povećava vjerodostojnost Proračuna i omogućuje realnije planiranje rashoda koji se financiraju iz navedenih izvora.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine povećavaju se s **500,00 EUR** na **5.500,00 EUR**, odnosno za **5.000,00 EUR**, što predstavlja povećanje od **1.000,00 %**.

Iako je riječ o vrlo velikom relativnom povećanju, njihov udio u ukupnim prihodima Proračuna ostaje vrlo malen te nema značajniji utjecaj na ukupnu financijsku strukturu Proračuna.

Ukupni prihodi

Ukupni prihodi Proračuna smanjuju se za približno **440.100,00 EUR**, odnosno oko **18 %**, pri čemu se najveći dio promjene odnosi na usklađenje planiranih pomoći iz drugih razina vlasti i fondova Europske unije.

Smanjenje ukupnih prihoda predstavlja prije svega usklađenje plana sa stvarnim okolnostima izvršavanja Proračuna, a ne smanjenje financijske sposobnosti Općine za izvršavanje njezinih zakonskih funkcija.

2.2. Analiza strukture prihoda

Detaljnijom analizom pojedinih skupina prihoda vidljivo je kako se najveće promjene odnose na pomoći.

Najznačajnije izmjene su:

1. smanjenje kapitalnih pomoći iz državnog proračuna,
2. smanjenje kapitalnih pomoći izvanproračunskih korisnika,
3. smanjenje planiranih pomoći iz fondova Europske unije,
4. djelomično povećanje pojedinih vlastitih prihoda,
5. povećanje prihoda od prodaje nefinancijske imovine.

Najveće pojedinačno smanjenje odnosi se na planirana sredstva Europske unije koja se usklađuju s realnim rokovima provedbe pojedinih projekata.

Ovakva korekcija prihodne strane ujedno omogućuje da rashodovna strana Proračuna bude financijski održiva i u potpunosti usklađena s realno raspoloživim prihodima.

2.3. Analiza rashoda poslovanja prema ekonomskoj klasifikaciji

Analiza rashoda poslovanja pokazuje da se najveće povećanje odnosi na rashode za zaposlene i subvencije.

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene povećavaju se za **110.963,52 EUR**, odnosno približno **12,5 %**.

Povećanje se odnosi na:

1. bruto plaće,
2. doprinose na plaće,
3. ostala materijalna prava zaposlenika,
4. usklađenje s važećim propisima i kolektivnim pravima zaposlenih,
5. osiguravanje potrebnih kadrovskih kapaciteta za učinkovito izvršavanje poslova iz djelokruga Općine.

Ovi rashodi predstavljaju zakonsku obvezu poslodavca te su nužni za redovito funkcioniranje upravnog sustava.

Materijalni rashodi

Materijalni rashodi povećavaju se radi povećanja tržišnih cijena roba i usluga te povećanih troškova redovitog poslovanja.

Povećanja se prvenstveno odnose na računalne usluge, stručne usluge, održavanje opreme, uredsko poslovanje i ostale rashode koji omogućuju nesmetano funkcioniranje Općine.

Financijski rashodi

Financijski rashodi usklađuju se s planiranom dinamikom otplate obveza te procjenom troškova financijskog poslovanja do kraja godine.

Subvencije

Najveće povećanje među rashodima poslovanja odnosi se na subvencije koje se povećavaju za približno **255.000,00 EUR**, odnosno oko **79 %**.

Povećanje proizlazi prvenstveno iz potrebe osiguravanja kontinuiranog pružanja usluga od posebnog interesa za stanovnike Općine te stabilnog poslovanja trgovačkih društava koja obavljaju djelatnosti od javnog interesa.

Donacije

Tekuće donacije povećavaju se u manjem opsegu radi prilagodbe stvarnim potrebama korisnika tijekom godine, uz zadržavanje potpore društvenim, kulturnim, sportskim, obrazovnim, socijalnim i drugim programima od interesa za lokalnu zajednicu.

2.4. Analiza rashoda za kapitalna ulaganja

Najveće korekcije kapitalnih rashoda odnose se na projekte čija provedba tijekom 2026. godine neće biti moguća u izvornom opsegu.

Kod pojedinih projekata sredstva se:

1. smanjuju,
2. privremeno ukidaju,
3. prenose u naredne godine.

Razlozi su prije svega:

1. usklađenje dinamike pripreme projektne dokumentacije,
2. dovršetak projektiranja,
3. ishodenje potrebnih dozvola,
4. provođenje javne nabave,

5. usklađenje dinamike financiranja s državnim i europskim fondovima.

Na taj se način sredstva usmjeravaju na projekte koji se mogu realizirati tijekom 2026. godine, dok se ostali projekti nastavljaju pripremati za provedbu u sljedećem proračunskom razdoblju.

2.5. Račun financiranja

Račun financiranja također se usklađuje s realnim izvršenjem tijekom godine.

Planirani primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova prilagođeni su stvarnoj dinamici izvršavanja financijskih obveza Općine.

Ovim izmjenama osigurava se uredno podmirivanje svih dospjelih obveza bez ugrožavanja likvidnosti Proračuna.

2.6. Zaključna ocjena Općeg dijela Proračuna

Analiza Općeg dijela Proračuna pokazuje da se predloženim I. izmjenama i dopunama postiže puna usklađenost planiranih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka sa stvarnim financijskim mogućnostima Općine Mljet tijekom 2026. godine.

Najznačajnije obilježje ovog rebalansa predstavlja preraspodjela financijskih sredstava s dijela kapitalnih ulaganja na financiranje redovitog poslovanja i izvršavanje zakonskih obveza, uz istodobno očuvanje svih razvojnih prioriteta Općine.

Predložene izmjene pridonose povećanju vjerodostojnosti Proračuna, osiguravaju njegovu provedivost do kraja godine te stvaraju kvalitetne pretpostavke za nastavak realizacije kapitalnih projekata u 2027. i narednim proračunskim godinama, nakon ispunjenja svih financijskih, administrativnih i tehničkih uvjeta za njihovu provedbu.

3. ANALIZA PRORAČUNA PO RAZDJELIMA I GLAVAMA

3.1. Opći pregled organizacijske strukture Proračuna

Posebni dio Proračuna predstavlja operativni dio financijskog plana kojim se sredstva raspoređuju po razdjelima, glavama, programima, aktivnostima i kapitalnim projektima, odnosno prema organizacijskoj strukturi Općine Mljet i područjima njezina djelovanja.

I. izmjenama i dopunama Proračuna zadržana je postojeća organizacijska struktura Proračuna, dok su izvršene korekcije pojedinih programa i projekata radi njihova usklađenja sa stvarnim potrebama, dosadašnjim izvršenjem, očekivanim prihodima te dinamikom provedbe pojedinih aktivnosti tijekom 2026. godine.

Preraspodjelom sredstava nastojalo se ostvariti nekoliko temeljnih ciljeva:

1. osigurati redovito funkcioniranje svih tijela Općine;
2. očuvati kontinuitet pružanja javnih usluga građanima;
3. osigurati sredstva za izvršavanje zakonskih obveza;
4. povećati sredstva ondje gdje je tijekom izvršavanja Proračuna utvrđena objektivna potreba;
5. smanjiti ili privremeno odgoditi financiranje projekata čija provedba tijekom 2026. godine nije moguća u planiranom opsegu.

Takvim pristupom osigurana je racionalnija raspodjela proračunskih sredstava bez narušavanja osnovnih funkcija lokalne samouprave.

3.2. RAZDJEL 001 – OPĆINSKO VIJEĆE I OPĆINSKI NAČELNIK

Opći pregled

Razdjel koji obuhvaća rad Općinskog vijeća i općinskog načelnika usmjeren je na financiranje predstavničkog i izvršnog tijela Općine, izvršavanje njihovih zakonskih ovlasti, donošenje općih akata, međunarodnu i međuinstitucionalnu suradnju, protokolarne aktivnosti te razvojne i strateške projekte.

Predloženim izmjenama i dopunama sredstva unutar ovog razdjela usklađuju se s dosadašnjim izvršenjem te procijenjenim potrebama do kraja proračunske godine.

Najznačajnije izmjene odnose se na odgodu pojedinih kapitalnih ulaganja te preraspodjelu sredstava na prioritete čija je realizacija izvjesna tijekom 2026. godine.

Rad predstavničkog i izvršnog tijela

Sredstva za redovito funkcioniranje Općinskog vijeća i općinskog načelnika zadržavaju se na razini koja omogućuje uredno izvršavanje zakonskih nadležnosti, uključujući održavanje sjednica, donošenje općih akata, rad radnih tijela, službena putovanja i protokolarne aktivnosti.

Nije bilo potrebe za značajnijim povećanjem rashoda jer dosadašnje izvršenje pokazuje da su planirana sredstva dostatna za uredno funkcioniranje do kraja godine.

Kapitalna ulaganja

Najznačajnija promjena odnosi se na smanjenje odnosno odgodu pojedinih kapitalnih ulaganja, prvenstveno zbog njihove nedovoljne pripremljenosti za realizaciju tijekom 2026. godine.

Smanjenje sredstava ne predstavlja odustajanje od planiranih ulaganja, nego njihovo usklađenje s realnim mogućnostima provedbe.

Time se izbjegava planiranje rashoda koji se tijekom godine objektivno ne bi mogli izvršiti.

3.3. RAZDJEL 020 – JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL

Razdjel Jedinstvenog upravnog odjela predstavlja financijski najznačajniji dio Proračuna jer obuhvaća gotovo sva područja rada Općine Mljet.

Unutar ovog razdjela izvršene su najopsežnije izmjene, pri čemu se sredstva preraspodjeljuju između pojedinih glava, programa i kapitalnih projekata.

Osnovni cilj izmjena jest omogućiti uredno funkcioniranje upravnog sustava, osigurati izvršavanje zakonskih obveza te prilagoditi investicijske aktivnosti stvarnoj dinamici njihove provedbe.

GLAVA 02001 – JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL

Redovito poslovanje

Kod ove glave povećavaju se sredstva za rashode koji omogućuju svakodnevno funkcioniranje uprave.

Povećanja se prvenstveno odnose na:

1. rashode za zaposlene;
2. materijalne rashode;
3. računalne usluge;
4. održavanje informatičkog sustava;
5. uredsku opremu;

6. stručne usluge;
7. zakonske obveze poslodavca.

Povećanja proizlaze iz rasta troškova rada, inflacijskih kretanja te potrebe daljnjeg jačanja administrativnih kapaciteta radi učinkovitijeg izvršavanja poslova iz djelokruga Općine.

Istodobno se pojedini rashodi racionaliziraju tamo gdje je tijekom godine utvrđeno da planirana sredstva neće biti potrebna u izvornom opsegu.

Informatizacija uprave

Zadržava se kontinuitet ulaganja u digitalizaciju poslovanja Općine.

Povećana sredstva za računalne usluge i opremu omogućuju:

1. sigurnije poslovanje,
2. učinkovitije elektroničko upravljanje dokumentima,
3. daljnju digitalizaciju upravnih postupaka,
4. povećanje razine informacijske sigurnosti,
5. kvalitetnije pružanje elektroničkih usluga građanima.

Time se nastavlja modernizacija rada uprave u skladu sa suvremenim standardima javne uprave.

Razvojni dokumenti

Kod pojedinih razvojnih dokumenata izvršeno je smanjenje planiranih sredstava.

Razlog nije odustajanje od njihove izrade, nego usklađenje dinamike izrade s raspoloživim stručnim kapacitetima, rokovima izrade i planiranom dinamikom provedbe.

Primjerice, sredstva za izradu Strategije razvitka otoka Mljet smanjena su za 5.000,00 EUR, odnosno s 10.000,00 EUR na 5.000,00 EUR, čime se usklađuju s procijenjenim troškovima koji će nastati do kraja 2026. godine.

GLAVA 02003 – KULTURA, SPORT, REKREACIJA I TEHNIČKA KULTURA

Ukupna sredstva ove glave povećavaju se s 68.500,00 EUR na 72.500,00 EUR, odnosno za 4.000,00 EUR ili približno 5,8 %.

Povećanje je usmjereno na poticanje društvenih aktivnosti koje neposredno pridonose kvaliteti života stanovnika te očuvanju kulturnog i društvenog identiteta otoka.

Program javnih potreba u kulturi

Povećavaju se sredstva za pojedine aktivnosti u području kulture, posebno za potpore vjerskim zajednicama i kulturnim manifestacijama, čime se omogućuje kvalitetnija provedba programa tijekom godine.

Istodobno se sredstva za redovne potpore udrugama uglavnom zadržavaju na postojećoj razini, što potvrđuje kontinuitet potpore radu organizacija civilnog društva.

Ostali programi javnih potreba

Povećavaju se sredstva za organizaciju otočnih kulturno-društvenih manifestacija drugih organizatora.

Navedeno povećanje predstavlja odgovor na povećan broj programa i događanja tijekom turističke sezone te na povećane organizacijske troškove.

Sport i rekreacija

Program javnih potreba u sportu uglavnom ostaje neizmijenjen.

Na taj način osigurava se kontinuitet financiranja sportskih udruga, sportskih manifestacija i održavanja planinarskih staza koje imaju važnu rekreativnu i turističku funkciju.

GLAVA 02004 – SOCIJALNA SKRB I ZDRAVSTVO

Ukupna sredstva ove glave ostaju na razini izvornog plana, čime se potvrđuje opredjeljenje Općine da se postojeća razina socijalnih i zdravstvenih prava građana u cijelosti zadrži.

Programi socijalne pomoći, pomoći obiteljima, potpore za novorođenu djecu, jednokratne pomoći, potpore učenicima i studentima, financiranje Crvenog križa, zdravstvenih programa, rada logopeda te smještaja zdravstvenog osoblja ostaju nepromijenjeni.

Time Općina potvrđuje da zaštita socijalno osjetljivih skupina i dostupnost zdravstvenih usluga predstavlja jedan od temeljnih prioriteta proračunske politike.

GLAVA 02005 – PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Ukupna sredstva povećavaju se s 74.500,00 EUR na 82.500,00 EUR, odnosno za 8.000,00 EUR ili približno 10,7 %.

Najveća povećanja odnose se na:

1. sufinanciranje rada dječje igraonice;
2. sufinanciranje rada predškole.

Razlozi povećanja proizlaze iz povećanih troškova rada, potreba organizacije odgojno-obrazovnog procesa te nastojanja Općine da osigura odgovarajuću razinu usluge za djecu predškolske dobi.

Istodobno se sredstva za nabavu darova za djecu zadržavaju na postojećoj razini.

GLAVA 02006 – PODUZETNIŠTVO I POLJOPRIVREDA

Ukupna sredstva povećavaju se sa 105.500,00 EUR na 180.500,00 EUR, odnosno za 75.000,00 EUR ili približno 71 %.

Riječ je o jednom od najvećih povećanja unutar Proračuna.

Najznačajnije povećanje odnosi se na subvencioniranje funkcionalnosti otočne opskrbe gorivom putem trgovačkog društva **Usluge Mljet d.o.o.**, za što se sredstva povećavaju sa 75.000,00 EUR na 150.000,00 EUR.

Ovo povećanje predstavlja mjeru očuvanja dostupnosti usluge od posebnog interesa za stanovnike i gospodarstvo otoka te doprinosi ublažavanju povećanih troškova poslovanja izazvanih otočnim uvjetima, ali i zamrzavanjem cijene goriva od strane Vlade Republike Hrvatske.

Programi razvoja turizma, potpore maslinarstvu i sredstva za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda zadržavaju se na postojećoj razini.

GLAVA 02007 – VATROGASTVO I CIVILNA ZAŠTITA

Ova glava bilježi jedno od najvećih ukupnih smanjenja Proračuna, prvenstveno zbog odgode pojedinih kapitalnih ulaganja, dok se sredstva za redovito funkcioniranje sustava civilne zaštite i vatrogastva zadržavaju na razini potrebnoj za izvršavanje zakonskih zadaća.

Sredstva za civilnu zaštitu, Hrvatsku gorsku službu spašavanja te redovno funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja ostaju osigurana.

Najveće smanjenje odnosi se na kapitalne projekte koji će biti detaljno obrazloženi u posebnom poglavlju o kapitalnim ulaganjima.

3.4. Zaključna ocjena analize po razdjelima i glavama

Analiza po razdjelima i glavama potvrđuje da se I. izmjenama i dopunama Proračuna ne mijenjaju temeljni razvojni ciljevi Općine Mljet, već se raspoloživa sredstva preraspodjeljuju radi njihova učinkovitijeg korištenja i usklađenja s realnim mogućnostima izvršenja do kraja 2026. godine.

Posebna pozornost posvećena je očuvanju financiranja svih programa koji neposredno utječu na svakodnevni život stanovnika, uključujući predškolski odgoj, obrazovanje, socijalnu skrb, zdravstvo, kulturu, sport, civilnu zaštitu i komunalne funkcije.

Istodobno su kapitalni rashodi usklađeni s objektivnim stupnjem pripremljenosti pojedinih projekata kako bi Proračun predstavljao realan, provediv i financijski odgovoran planski dokument.

4. ANALIZA PROGRAMA, AKTIVNOSTI I KAPITALNIH PROJEKATA

4.1. Opći pregled programskog dijela Proračuna

Programski dio Proračuna predstavlja sadržajnu razradu razvojne i financijske politike Općine Mljet, kroz koju se proračunska sredstva raspoređuju prema konkretnim programima, aktivnostima i kapitalnim projektima. Za razliku od Općeg dijela Proračuna, koji prikazuje ekonomsku strukturu prihoda i rashoda, programski dio omogućuje uvid u svrhu korištenja proračunskih sredstava i ciljeve koji se njihovim izvršavanjem žele ostvariti.

I. izmjenama i dopunama Proračuna zadržana je postojeća programska struktura, dok su pojedini programi i projekti financijski usklađeni s njihovim stupnjem pripremljenosti, dosadašnjim izvršenjem, očekivanom dinamikom provedbe i realnim mogućnostima financiranja do kraja 2026. godine.

Analiza pokazuje da se najveće izmjene odnose na kapitalne projekte, dok se redovne aktivnosti kojima se osigurava svakodnevno funkcioniranje Općine i pružanje javnih usluga u najvećoj mjeri zadržavaju na planiranoj razini.

4.2. Program 1010 – Osnovne aktivnosti Općinskog vijeća

Program kojim se financira rad Općinskog vijeća zadržava se gotovo u cijelosti na razini izvornog Proračuna. Aktivnosti koje obuhvaćaju naknade članovima predstavničkog tijela, financiranje političkih stranaka i nezavisnih vijećnika, dodjelu nagrada povodom Dana Općine te objavu općih akata u službenom glasilu ostaju neizmijenjene.

Time se osigurava nesmetano funkcioniranje predstavničkog tijela, kontinuitet donošenja općih akata te ispunjavanje zakonskih obveza vezanih uz transparentnost rada Općine.

4.3. Program 1020 – Aktivnosti općinskog načelnika

Unutar programa koji obuhvaća rad izvršnog tijela izvršene su dvije značajnije izmjene.

Povećavaju se sredstva za provedbu izbora za vijeća mjesnih odbora, s 6.000,00 EUR na 7.600,00 EUR, odnosno za 1.600,00 EUR ili približno 26,7 %, radi usklađenja s procijenjenim stvarnim troškovima izbornog postupka.

Istodobno se u cijelosti ukida kapitalni projekt nabave službenog osobnog automobila, planiran u iznosu od 32.500,00 EUR. Odustajanje od financiranja tijekom 2026. godine ne znači trajno odustajanje od nabave, već predstavlja mjeru racionalizacije rashoda i usklađenja s prioritetima izvršavanja Proračuna.

Sredstva za izradu Digitalne strategije Općine Mljet smanjuju se s 19.000,00 EUR na 6.000,00 EUR, odnosno za 13.000,00 EUR ili 68,4 %. Razlog smanjenja je prilagodba dinamike izrade strateškog dokumenta stvarnim mogućnostima njegove provedbe tijekom 2026. godine, pri čemu se izrada Strategije nastavlja, ali u fazama koje će se financirati i tijekom sljedećih proračunskih razdoblja.

4.4. Program 2010 – Redovan rad Jedinstvenog upravnog odjela

Ovaj program bilježi povećanje ukupnih sredstava jer predstavlja temelj funkcioniranja upravnog sustava Općine. Ukupna sredstva povećavaju se s 565.603,00 EUR na 699.206,00 EUR, odnosno za 133.603,00 EUR.

Najznačajnije promjene odnose se na:

1. povećanje rashoda za zaposlene radi usklađenja plaća i ostalih prava zaposlenika;
2. povećanje izdvajanja za računalnu opremu, pri čemu se sredstva za nabavu računala povećavaju s 3.000,00 EUR na 10.000,00 EUR;
3. povećanje sredstava za otplatu dugoročnog zajma iz državnog proračuna, koja se povećavaju sa 110.603,00 EUR na 221.206,00 EUR, odnosno za 100 %.

Povećanje rashoda za informatizaciju uprave usmjereno je na daljnju digitalizaciju poslovanja, jačanje informacijske sigurnosti i učinkovitije upravljanje dokumentacijom.

4.5. Program 2020 – Osnovne aktivnosti Ureda načelnika

Program rada Ureda načelnika uglavnom ostaje nepromijenjen.

Sredstva za protokol, obilježavanje Dana Općine, manifestacije, promidžbu i informiranje zadržavaju se na planiranoj razini, čime se osigurava kontinuitet javnih događanja i komunikacije s građanima. Potpore i pokroviteljstva također ostaju neizmijenjene.

Smanjenje ukupnog programa proizlazi iz racionalizacije pojedinih administrativnih rashoda, bez utjecaja na obavljanje osnovnih funkcija izvršnog tijela.

4.6. Program 2081 – Izrada dokumenata prostornog uređenja

Program izrade dokumenata prostornog uređenja smanjuje se sa 43.000,00 EUR na 28.000,00 EUR, odnosno za 15.000,00 EUR ili približno 34,9 %.

Kapitalni projekt izrade različitih geodetskih i katastarskih podloga zadržava se u cijelosti, čime se osigurava nastavak pripreme stručnih podloga potrebnih za prostorno planiranje.

Najveća promjena odnosi se na projekt Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Mljet (ID PPUO Mljet). Ukupna vrijednost projekta smanjuje se s 35.000,00 EUR na 20.000,00 EUR. Pritom se povećava udio financiranja iz općih prihoda Općine, dok se planirana sredstva državnih pomoći za 2026. godinu brišu zbog promijenjene dinamike njihova odobravanja, odnosno isplate.

Navedena izmjena ne znači odustajanje od izmjena Prostornog plana, nego usklađenje financiranja s očekivanim tijekom provedbe postupka.

4.7. Program 2082 – Izrada dokumenata za komunalno opremanje prostora

Ukupna sredstva programa smanjuju se sa 169.000,00 EUR na 77.500,00 EUR, odnosno za 91.500,00 EUR ili približno 54,1 %.

Najznačajnije promjene odnose se na kapitalne projekte:

1. projekt uređenja dijela obale u Prožurskoj Luci smanjuje se s 50.000,00 EUR na 10.000,00 EUR;
2. izrada Registra imovine Općine smanjuje se s 10.000,00 EUR na 2.000,00 EUR;
3. elaborat otočnog prometnog rješenja smanjuje se s 10.000,00 EUR na 2.000,00 EUR;
4. postupci utvrđivanja granice pomorskog dobra smanjuju se s 10.000,00 EUR na 4.500,00 EUR;
5. izrada Registra komunalne infrastrukture smanjuje se s 15.000,00 EUR na 5.000,00 EUR.

Razlog navedenih smanjenja nije odustajanje od projekata, nego njihovo usklađenje s dinamikom pripreme geodetskih elaborata, projektne dokumentacije, postupaka javne nabave te raspoloživih stručnih kapaciteta tijekom 2026. godine.

Istodobno se sredstva za zakonske obveze poput vodne naknade i naknade za ozakonjenje objekata zadržavaju na planiranoj razini, čime se osigurava uredno izvršavanje zakonskih obveza Općine.

4.8. Ocjena provedbe programa

Programska analiza pokazuje da se najveći broj izmjena odnosi na prilagodbu dinamike provedbe kapitalnih projekata, dok su redovni programi rada predstavničkog i izvršnog tijela, Jedinog upravnog odjela te aktivnosti koje proizlaze iz zakonskih nadležnosti Općine uglavnom zadržani ili ojačani.

Takav pristup omogućuje da se raspoloživa sredstva usmjere prema projektima i aktivnostima koje će se do kraja 2026. godine stvarno provesti, uz istodobno očuvanje razvojnih ciljeva i pripremu kapitalnih projekata za realizaciju u sljedećem proračunskom razdoblju.

5. POSEBNO OBRAZLOŽENJE POVEĆANJA, SMANJENJA I UKIDANJA PRORAČUNSKIH STAVKI

5.1. Opće napomene

Jedna od osnovnih svrha I. izmjena i dopuna Proračuna jest uskladiti planirane prihode, primitke, rashode i izdatke sa stvarnim izvršenjem tijekom prvog dijela 2026. godine te realnim očekivanjima do završetka proračunske godine.

Sve predložene izmjene rezultat su kontinuiranog praćenja izvršenja Proračuna, analize ugovorenih obveza, procjene dinamike provedbe projekata, tržišnih okolnosti te očekivanog ostvarenja pojedinih izvora financiranja.

Prilikom izrade Prijedloga I. izmjena i dopuna Proračuna primijenjena su načela zakonitosti, transparentnosti, ekonomičnosti, učinkovitosti i odgovornog upravljanja javnim sredstvima.

Izmjene su usmjerene na ostvarenje tri osnovna cilja:

1. osigurati uredno izvršavanje svih zakonskih i ugovornih obveza Općine Mljet;
2. uskladiti Proračun s realno ostvarivim prihodima i primitcima;
3. prilagoditi dinamiku provedbe kapitalnih ulaganja stupnju njihove pripremljenosti i raspoloživim izvorima financiranja.

U nastavku se daju obrazloženja najznačajnijih povećanja, smanjenja i ukidanja pojedinih proračunskih stavki.

5.2. Obrazloženje povećanja prihoda

Porezni prihodi

Pojedini porezni prihodi povećavaju se zbog povoljnijeg ostvarenja tijekom prvog dijela godine u odnosu na prvotne procjene.

Plan prihoda usklađuje se s dosadašnjom naplatom i očekivanim kretanjima do kraja godine, pri čemu se povećanja temelje na stvarnim pokazateljima izvršenja, a ne na procjenama koje nisu potkrijepljene dosadašnjim trendovima.

Takav pristup pridonosi realnosti planiranja i smanjuje rizik odstupanja između planiranih i ostvarenih prihoda.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine povećavaju se na temelju dosadašnjeg ostvarenja te očekivanih uplata do kraja godine, uključujući prihode od zakupa, naknada i drugih oblika korištenja općinske imovine.

Njihovo povećanje odraz je učinkovitijeg upravljanja imovinom Općine i povoljnije dinamike naplate.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine povećavaju se radi usklađenja s planiranim prometom općinske imovine tijekom drugog dijela godine.

Iako njihov udio u ukupnim prihodima nije značajan, navedeno povećanje doprinosi realnijem prikazu ukupnih prihoda Proračuna.

5.3. Obrazloženje smanjenja prihoda

Pomoći iz državnog proračuna

Najveći dio smanjenja prihoda odnosi se na pomoći iz državnog proračuna.

Razlog nije odustajanje od pojedinih projekata niti smanjenje njihove važnosti, već promjena dinamike odobravanja sredstava od strane nadležnih tijela.

Dio sredstava koja su prvotno bila planirana za 2026. godinu očekuje se u sljedećem proračunskom razdoblju, nakon završetka postupaka odobravanja i ugovaranja.

Pomoći iz fondova Europske unije

Značajno smanjenje planiranih sredstava Europske unije posljedica je usklađenja s realnim rokovima provedbe projekata.

Kod pojedinih projekata još uvijek nisu dovršeni svi preduvjeti potrebni za podnošenje zahtjeva za nadoknadu sredstava ili sklapanje ugovora o sufinanciranju.

S obzirom na to da bi zadržavanje prvotno planiranih iznosa dovelo do nerealnog prikaza prihodne strane Proračuna, izvršeno je njihovo usklađenje.

Navedena sredstva planirat će se ponovno u proračunima za naredne godine, sukladno stvarnoj dinamici provedbe projekata.

5.4. Obrazloženje povećanja rashoda poslovanja

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene povećavaju se prvenstveno zbog:

1. usklađenja osnovica plaća;
2. povećanja materijalnih prava zaposlenika;
3. povećanja doprinosa na plaće;
4. potrebe jačanja administrativnih kapaciteta.

Općina Mljet tijekom posljednjih godina bilježi povećanje administrativnih obveza koje proizlaze iz izmjena zakonskih propisa, digitalizacije javne uprave, povećanog broja razvojnih projekata te provedbe postupaka javne nabave i korištenja sredstava iz fondova Europske unije.

Radi kvalitetnog izvršavanja navedenih poslova bilo je potrebno osigurati odgovarajuća sredstva za ljudske potencijale.

Materijalni rashodi

Povećanje materijalnih rashoda proizlazi iz:

1. povećanja cijena energenata;
2. povećanja cijena građevinskih i komunalnih usluga;
3. povećanja cijena informatičkih usluga;
4. povećanja troškova održavanja opreme;
5. povećanja troškova redovitog poslovanja.

Riječ je o rashodima koji omogućuju svakodnevno funkcioniranje upravnog sustava te njihovo povećanje predstavlja posljedicu općih tržišnih okolnosti tijekom 2026. godine.

Subvencije

Jedno od najvećih povećanja odnosi se na subvencije trgovačkim društvima.

Njihovo povećanje posljedica je potrebe osiguravanja kontinuiteta pružanja komunalnih i drugih javnih usluga od posebnog interesa za stanovnike otoka.

Povećanjem subvencija omogućava se stabilnije poslovanje trgovačkih društava koja obavljaju djelatnosti od javnog interesa u specifičnim otočnim uvjetima, gdje su troškovi poslovanja znatno viši u odnosu na kopnena područja.

Računalne usluge i digitalizacija

Povećanje sredstava za računalne usluge proizlazi iz daljnje digitalizacije rada Općine.

Navedena sredstva namijenjena su:

1. održavanju informacijskih sustava;
2. unapređenju kibernetičke sigurnosti;
3. elektroničkom uredskom poslovanju;
4. održavanju digitalnih registara;
5. razvoju elektroničkih usluga za građane.

Digitalna transformacija predstavlja jedan od važnijih razvojnih prioriteta suvremene lokalne samouprave te omogućuje učinkovitije, transparentnije i ekonomičnije pružanje javnih usluga.

5.5. Obrazloženje smanjenja rashoda poslovanja

Kod pojedinih aktivnosti izvršena su smanjenja rashoda poslovanja.

Smanjenja se temelje na:

1. dosadašnjem izvršenju;
2. procjeni da planirana sredstva neće biti potrebna u prvotnom opsegu;
3. racionalizaciji poslovanja;
4. preraspodjeli sredstava prema prioritetnim potrebama.

Smanjenja nisu provedena na način koji bi doveo u pitanje izvršavanje zakonskih obveza niti kvalitetu javnih usluga koje Općina pruža građanima.

5.6. Obrazloženje smanjenja kapitalnih ulaganja

Najveći dio ukupnog smanjenja rashoda odnosi se upravo na kapitalne projekte.

Važno je istaknuti da se ovim Izmjenama i dopunama **ne odustaje od planiranih razvojnih ulaganja**.

Njihova se provedba samo usklađuje s objektivnim okolnostima koje postoje tijekom 2026. godine.

Najčešći razlozi smanjenja su:

1. nedovršena projektna dokumentacija;
2. postupci ishođenja lokacijskih i građevinskih dozvola;
3. rješavanje imovinskopравnih odnosa;
4. provedba geodetskih elaborata;
5. postupci javne nabave;
6. promijenjena dinamika financiranja iz državnog proračuna;
7. promijenjena dinamika financiranja iz fondova Europske unije.

Takvim pristupom izbjegava se planiranje rashoda koji se tijekom godine objektivno ne mogu izvršiti.

Istodobno se stvaraju kvalitetnije pretpostavke za njihovu realizaciju u 2027. i narednim proračunskim godinama.

5.7. Posebno obrazloženje ukinutih kapitalnih projekata

Kod pojedinih kapitalnih projekata sredstva se u cijelosti brišu iz Proračuna za 2026. godinu.

Razlozi za njihovo ukidanje tijekom ove proračunske godine razlikuju se od projekta do projekta, ali se u najvećem broju slučajeva odnose na:

1. promjenu dinamike provedbe;
2. promjenu izvora financiranja;
3. nepripremljenost projektne dokumentacije;
4. nedovršene postupke ishođenja dozvola;
5. odgodu postupaka javne nabave;
6. odgodu odobravanja bespovratnih sredstava.

Potrebno je naglasiti kako se ukidanjem sredstava u ovoj proračunskoj godini ne ukidaju razvojni ciljevi Općine.

Naprotiv, većina tih projekata ostaje sastavni dio srednjoročnog plana razvoja Općine Mljet te će se ponovno planirati u proračunima za naredne godine kada budu ispunjeni svi potrebni uvjeti za njihovu provedbu.

5.8. Posebno obrazloženje prijenosa projekata u sljedeće proračunske godine

Kod većeg broja kapitalnih ulaganja izvršen je prijenos planirane financijske realizacije u sljedeće proračunsko razdoblje.

Takav pristup predstavlja primjer odgovornog financijskog upravljanja jer se izbjegava stvaranje nerealnog Proračuna.

Prijenos se temelji na procjeni da će tijekom 2027. godine biti dovršene sve pripremne aktivnosti potrebne za početak izvođenja radova ili provedbu projekta.

Time će se osigurati kvalitetnija iskorištenost proračunskih sredstava te učinkovitija provedba investicija.

5.9. Procjena učinaka predloženih izmjena

Predloženim izmjenama i dopunama Proračuna postiže se nekoliko važnih ciljeva:

1. povećava se realnost proračunskog planiranja;
2. usklađuju se rashodi s raspoloživim prihodima;
3. održava se fiskalna stabilnost Općine;
4. osigurava se uredno izvršavanje svih zakonskih obveza;
5. osigurava se nastavak financiranja svih javnih usluga;
6. omogućuje se nastavak pripreme kapitalnih projekata;
7. povećava se transparentnost financijskog poslovanja.

Predloženi rebalans predstavlja rezultat odgovornog upravljanja javnim financijama te omogućuje da se do kraja 2026. godine uredno financiraju prioritetni programi i aktivnosti, uz očuvanje razvojnih potencijala Općine Mljet.

5.10. Završna ocjena

Sve predložene izmjene temelje se na objektivnim financijskim pokazateljima, dosadašnjem izvršenju Proračuna i procjeni mogućnosti njegove provedbe do kraja proračunske godine.

Posebno se naglašava da smanjenje ili ukidanje pojedinih kapitalnih projekata ne predstavlja odustajanje od razvojnih ciljeva, nego njihovo vremensko usklađenje s pripremljenošću projektne dokumentacije, raspoloživim izvorima financiranja i realnim mogućnostima provedbe.

Na taj način Proračun ostaje vjerodostojan, provediv i financijski održiv, uz istodobno očuvanje svih ključnih funkcija lokalne samouprave i razvojnih prioriteta Općine Mljet.

6. ZAKLJUČAK I SAŽETAK ZA SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

6.1. ZAKLJUČAK

Predloženim I. izmjenama i dopunama Proračuna Općine Mljet za 2026. godinu provodi se sveobuhvatno usklađenje prihoda, primitaka, rashoda i izdataka s dosadašnjim izvršenjem Proračuna, procjenom njihova ostvarenja do kraja proračunske godine te stvarnim potrebama financiranja poslova iz samoupravnog djelokruga Općine.

Izmjene i dopune izrađene su na temelju kontinuiranog praćenja izvršenja Proračuna tijekom 2026. godine, analize ostvarenih prihoda, preuzetih obveza, ugovorenih projekata, dinamike provedbe kapitalnih ulaganja te procjene gospodarskih i fiskalnih okolnosti koje će utjecati na izvršenje Proračuna do kraja godine.

Osnovni cilj predloženog rebalansa nije mijenjanje razvojnih prioriteta Općine Mljet, već njihovo prilagođavanje stvarnim financijskim mogućnostima i dinamici provedbe pojedinih projekata. Time se osigurava da Proračun ostane realan, uravnotežen i provediv, uz očuvanje financijske stabilnosti Općine i uredno izvršavanje svih zakonskih i ugovornih obveza.

Na prihodnoj strani Proračuna izvršeno je usklađenje s realno očekivanim prihodima do kraja godine. Posebno se to odnosi na pomoći iz državnog proračuna, fondova Europske unije i drugih izvora, gdje je zbog promijenjene dinamike odobravanja sredstava bilo potrebno izvršiti odgovarajuće korekcije planiranih iznosa.

Na rashodnoj strani najveće promjene odnose se na preraspodjelu sredstava između rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

Povećanje pojedinih rashoda poslovanja rezultat je objektivnih okolnosti koje su nastupile tijekom godine, među kojima se posebno ističu:

1. povećanje rashoda za zaposlene radi usklađenja plaća i drugih prava zaposlenika;
2. povećanje cijena roba, usluga i energenata;
3. povećanje troškova pružanja komunalnih i drugih javnih usluga;
4. potreba daljnjeg jačanja administrativnih i stručnih kapaciteta;
5. povećanje subvencija trgovačkim društvima koja obavljaju djelatnosti od javnog interesa;
6. povećanje pojedinih materijalnih rashoda nužnih za redovito funkcioniranje Općine.

Istodobno je izvršeno značajno usklađenje kapitalnih rashoda.

Kod većeg broja kapitalnih projekata utvrđeno je da tijekom 2026. godine neće biti moguće ostvariti prvotno planiranu dinamiku njihove provedbe zbog razloga koji uključuju:

1. izradu i doradu projektne dokumentacije;
2. ishođenje lokacijskih, građevinskih i drugih potrebnih dozvola;
3. rješavanje imovinsko-pravnih odnosa;
4. provedbu geodetskih elaborata;
5. provedbu postupaka javne nabave;
6. sklapanje ugovora o sufinanciranju;
7. dinamiku odobravanja sredstava iz državnog proračuna i fondova Europske unije.

Slijedom navedenoga dio kapitalnih projekata financijski se smanjuje ili se njihova realizacija prenosi u sljedeće proračunske godine.

Važno je naglasiti kako takve izmjene **ne predstavljaju odustajanje od razvojnih projekata**, nego njihovo usklađenje sa stvarnim mogućnostima provedbe i načelom odgovornog upravljanja javnim financijama.

Predložene izmjene omogućuju da se raspoloživa sredstva tijekom 2026. godine usmjere na one programe, aktivnosti i projekte čija je provedba izvjesna, pri čemu se istodobno nastavlja priprema svih ostalih razvojnih projekata radi njihove realizacije u narednim proračunskim razdobljima.

Posebna pozornost posvećena je očuvanju razine javnih usluga koje Općina pruža svojim stanovnicima.

Predloženim izmjenama nastavlja se financiranje svih osnovnih funkcija lokalne samouprave, uključujući:

1. rad predstavničkog i izvršnog tijela;
2. rad Jedinственог управног одјела;
3. komunalno gospodarstvo;
4. održavanje komunalne infrastrukture;
5. zaštitu okoliša;

6. vatrogastvo i civilnu zaštitu;
7. predškolski odgoj i obrazovanje;
8. socijalnu skrb;
9. zdravstvo;
10. kulturu;
11. sport;
12. potpore udrugama;
13. razvoj gospodarstva, poljoprivrede i turizma;
14. pripremu razvojnih i infrastrukturnih projekata.

Predloženi rebalans potvrđuje opredjeljenje Općine Mljet za odgovorno, racionalno i transparentno upravljanje javnim sredstvima.

Proračun se usklađuje sa stvarnim mogućnostima njegova izvršenja, čime se povećava vjerodostojnost financijskog planiranja, smanjuje rizik nastanka neizvršenih obveza te stvaraju kvalitetni preduvjeti za daljnji razvoj Općine u narednim proračunskim razdobljima.

6.2. SAŽETAK ZA SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Predmet savjetovanja

Predmet savjetovanja je Prijedlog I. izmjena i dopuna Proračuna Općine Mljet za 2026. godinu.

I. izmjene i dopune Proračuna izrađene su radi usklađenja planiranih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka s dosadašnjim izvršenjem Proračuna te procjenom njihova ostvarenja do kraja proračunske godine.

Razlozi donošenja

Tijekom izvršavanja Proračuna došlo je do promjena u dinamici ostvarivanja pojedinih prihoda, osobito pomoći iz državnog proračuna i fondova Europske unije, kao i do promjena u dinamici provedbe pojedinih kapitalnih projekata.

Istodobno su povećani pojedini rashodi poslovanja, prvenstveno zbog rasta troškova rada, povećanja cijena roba i usluga te potrebe osiguranja kontinuiteta pružanja javnih usluga.

Radi navedenoga bilo je potrebno uskladiti postojeći Proračun sa stvarnim financijskim okolnostima.

Najvažnije promjene

Predloženim izmjenama:

1. usklađuju se prihodi s realnim mogućnostima njihova ostvarenja;
2. povećavaju se sredstva za rashode koji proizlaze iz zakonskih obveza i redovitog rada Općine;
3. povećavaju se pojedine subvencije i sredstva za održavanje javnih usluga;
4. smanjuju se sredstva za dio kapitalnih projekata čija provedba tijekom 2026. godine objektivno nije moguća u planiranom opsegu;
5. pojedini kapitalni projekti vremenski se prenose u sljedeće proračunske godine.

Učinci predloženih izmjena

Predloženim izmjenama postiže se:

1. realnije planiranje prihoda i rashoda;
2. očuvanje financijske stabilnosti Proračuna;

3. uredno izvršavanje zakonskih obveza Općine;
4. nastavak financiranja javnih usluga i programa od interesa za stanovnike;
5. racionalnije korištenje proračunskih sredstava;
6. nastavak pripreme razvojnih projekata za buduće proračunsko razdoblje.

Procjena učinaka na građane

Predložene izmjene neće umanjiti dostupnost osnovnih javnih usluga koje Općina pruža građanima.

Naprotiv, osiguravaju se sredstva za redovito funkcioniranje komunalnih, socijalnih, obrazovnih, kulturnih, sportskih i drugih programa od javnog interesa.

Kod kapitalnih ulaganja izvršena je prilagodba dinamike financiranja, pri čemu se od provedbe razvojnih projekata ne odustaje, nego se njihova realizacija usklađuje sa stupnjem pripremljenosti i raspoloživim izvorima financiranja.

Poziv zainteresiranoj javnosti

Općina Mljet poziva građane, predstavnike udruga, gospodarske subjekte, javne ustanove, mjesne odbore i svu zainteresiranu javnost da tijekom trajanja savjetovanja dostave svoja mišljenja, prijedloge i primjedbe na Prijedlog I. izmjena i dopuna Proračuna za 2026. godinu.

Sve zaprimljene primjedbe i prijedlozi razmotrit će se prije upućivanja konačnog prijedloga Općinskom vijeću, a izvješće o provedenom savjetovanju bit će objavljeno u skladu s propisima kojima se uređuje pravo javnosti na sudjelovanje u postupcima donošenja općih akata.